

Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bilda 2019

Innehåll

Bildas uppdrag	4
Kultur	6
Samhälle	10
Kyrka	14
Digitala utvecklingsprojektet	24
Möten i Jerusalem	26
Offentliga arrangemang	29
Ledarutveckling	30
Stödfunktioner	32
Studieförbundet Bildas organisation	36
Verksamhetskommentarer 2019	38
Verksamhetsstatistik	39
Årsredovisning	42

Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda 2019

Omslag: Deltagare i generationsorkester spelar tillsammans på en så kallad Bunnegitarr.

Bilder: Framsida: Kamilla Krackowski, sid 3: Mats Lefvert, sid 6: Ulrika Vedholm, sid 7: Anton Mislawsky, sid 8: Kamilla Krackowski, sid 9: Maria Ekelund, sid 11: Prasanna Kumar, sid 12: Maria Ekelund, sid 14: Andreas Wistrand, sid 15: David Johansson, sid 17: Unsplash.com, sid 18: fotograf okänd, sid 19: övre, Anders Andrae, nedre Samuel Gustafsson, sid 20: Linnea Thorén, sid 22: Fredrik Wallstedt, sid 25: Gervyn Louis, sid 26: Magnus Stenberg, sid 28: Lars Lingius, sid 30: Fredrik Wallstedt, sid 31: Martin Klevegård

Tryck: TMG Tabergs, 2020

Möten får människor att växa

BILDA HAR EN UNIK uppgift i dagens Sverige. Med öppet sinne och tro på människans förmåga vill vi med den kristna livsåskådningen som grund skapa rum för bra möten mellan människor i samhälle, kulturliv och kyrka. Vi tror att det är i det mötet som de verkliga bildningsprocesserna sker.

För oss är det tydligt att folkbildningens uppgift är fortsatt mycket viktig för människors och samhällets utveckling i en tid av förändring. Forskning visar att det finns tendenser mot ökad polarisering i Sverige. Vi tror att folkbildningen kan bidra till att förändra den utvecklingen. Det bästa sättet att öka förståelsen för varandra och skapa samhörighet är att mötas över gränser och låta olika perspektiv och åsikter brytas.

Folkbildningen befinner sig i en brytningstid när det inte sker uppräknig av de generella anslagen till studieförbunden i kombination med att kommuner och regioner sänker sina anslag. Däremot är det positivt att de riktade bidragen ökar, men sammantaget ger utvecklingen oss sämre förutsättningar att arbeta långsiktigt. Det ger oss anledning att se över hur vi kan finansiera verksamheten på fler sätt och söka nya samverkansmöjligheter.

Ett exempel på hur vi arbetar med folkbildning utanför den traditionella folkbildningen är genom idéburet offentligt partnerskap. Vi ingår sedan 2018 i ett IOP med verksamhet i Oxhagen/Varberga, Örebro, en plats med omkring 3 000 boende med omkring 80 nationaliteter. Ett annat exempel är det projekt som vi ingår i sedan 2019 tillsammans med Mind, med stöd från Allmänna arvsfonden. Projektet syftar till att höja kunskapen och ge 15-19-åringar ökad förmåga att samtala med jämnåriga om livet och sitt psykiska mående. Att stärka den existentiella dimensionen av livet kan hjälpa oss till ökad livskvalitet och bättre hälsa i vid bemärkelse.

I vår verksamhet lever bildning och kultur sida vid sida och är ofta djupt inflätade i varandra. Tillsammans med övriga studieförbund fick vi tidningen

Gaffas specialpris 2019 för vårt bidrag till svenskt musikliv. Det gjorde oss glada och stolta.

Under året har vi genomfört ett antal mindre utvecklingsprojekt regionalt och förbundsgemensamt som långsiktigt stödjer, utvecklar och stärker Bildas strategiska prioriteringar. Det mer omfattande digitala projektet, som initierades 2018, bidrog under året bland annat till ökat internt lärande samt fler digitala koncept och distanscirklar.

Vi ser det som en av våra viktiga uppgifter att öka förståelsen för existentiella frågor och religionens betydelse i samhället. Flera av våra katolska, ortodoxa och österländska samt frikyrkliga samfund och församlingar växer. Ett tydligt tecken på det i vår verksamhet är hur mycket antalet studietimmar inom ortodox bildning och kultur ökar, under 2019 med 14,2 procent.

Vi vill bidra till fler människors utveckling, fria skapande, lärande och ökad delaktighet. Vi tror att det skapar ett hållbart och demokratiskt liv och samhälle. Vi gör det genom nära samarbete med våra medlemsorganisationer och samverkansparter, genom att öka vår verksamhet i utsatta områden och glesbygdskommuner och genom att stödja och utveckla digitalt lärande. Vi gör det också genom att öka förståelsen för existentiella frågor och religionens betydelse i samhället.

Tillsammans bildar vi för livet!

Per-Inge Lidén
Förbundsordförande

Åsa Paborn
Förbundsrektor

Bildas uppdrag

BILDA ÄR ETT studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Bilda har sina rötter i flera idétraditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, dans, hantverk bland mycket annat.

Vår vision

Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet. Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga, och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé

Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Vårt syfte och uppdrag

Studieförbundet Bilda ska med kristen livsåskådning som grund bedriva folkbildningsarbete som:

- svarar mot behov i kyrka och samhälle,
- värnar individens integritet,
- främjar människans förmåga
 - till självständigt ställningstagande
 - till skapande verksamhet
 - till samarbete och gemenskap,
- stimulerar till ett ansvarigt engagemang i samhälls- och kulturliv.

I bildningsarbetet betraktas studieförbundets och medlemsorganisationernas respektive identitet och uppdrag som gemensamma tillgångar.

Vår bildningssyn

Studieförbundet Bildas verksamhet vilar på folkbildningens grundsyn. Verksamheten är fri och frivillig och öppen för alla oavsett bakgrund och utbildning.

Verksamheten ska värna mångfalden och ett demokratiskt arbetssätt, stärka livslångt lärande och kulturell verksamhet samt stimulera ett aktivt kunskaps-sökande. Det stärker individens möjlighet att påverka både sin livssituation och samhällsutvecklingen.

I Bildas folkbildningsverksamhet är också mötet mellan människor viktigt. Det är i det ömsesidiga erfarenhetsutbytet och i den gemensamma reflektionen som de verkliga bildningsprocesserna äger rum.

Statens bidrag till folkbildningen

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bildas organisation

Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, partipolitiskt obunden organisation med drygt 14 500 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbundskansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkansparter verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkansparter inom de tre kyrkofamiljerna.

Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga och sprida den möjligheten till fler.

Ur Bildas vision

Kultur

BILDA HAR EN rik och bred kulturverksamhet med många olika kreativa uttrycksformer, med största delen musikverksamhet. Verksamheten präglas av stark deltagarkultur och medskapande eftersom vi tror på att utövarna ska få utvecklas på sina egna villkor.

Kultur i offentliga arrangemang

Ett av årets fokus var att synliggöra kulturens roll i samhället och lyfta Bildas kulturverksamhet externt. Det gjorde vi bland annat genom att visa bredden av Bildas kulturverksamhet i flera olika offentliga arrangemang, bland annat vid det kulturpolitiska konventet *Folk och Kultur* i februari där vi arrangerade seminarier om fyra av våra stora kulturprojekt: *Musikschlaget*, *Dandanat*, *Körkraft* och *Kulturkompis*.

I Almedalen arrangerade vi seminarier om studieförbundens del i det svenska musiklivet, om inkludering och normer i kulturen idag samt om psykisk hälsa och fritt skapande. Vi arrangerade även en diasert med

artisten Hanna Järver som framförde sin musik och samtalade om livet och musiken. Vårt kulturprogram fanns med under paraplyet *Kultur i Almedalen*, en arena för frågor som berör kulturens betydelse i samhället ur olika perspektiv och som samlar det viktigaste som händer, berör och debatteras inom kulturområdet under Almedalsveckan.

Elixir – för studieförbundens verksamhetsutvecklare

I februari arrangerade vi tillsammans med åtta av de andra studieförbunden konferensen *Elixir* för verksamhetsutvecklare inom studieförbundens musikverksamheter.

På temat *Demokrati, mångfald och jämställdhet* arrangerades seminarier, workshops och samtal. Här togs frågor upp som ”Hur kan folkbildningen och musiken nå nya målgrupper i områden där vi idag är svaga?”, ”Hur går vi vidare för att uppnå jämställdhet

i musikverksamheten?” och ”På vilket sätt är studieförbundens musikverksamhet viktig i försvaret av demokratin?”. Detta var en viktig förenande mötesplats för folkbildningen och för musiken som är en av de största verksamhetsformerna inom studieförbunden.

Dandanat – internationellt kulturmöte

Kulturfestivalen *Dandanat* arrangerades för fjortonde gången hösten 2019. Festivalen genomfördes i samarbete med kultur- och utbildningsorganisationen Diyar i Betlehem. Svenska musikgrupper anslutna till Bilda utbytte erfarenheter, repade och uppträdde tillsammans med palestinska grupper. Resan omfattade även studiebesök i Israel och Palestina för de svenska deltagarna. 2019 deltog banden Greybeards från Gävle samt Skogsfönk och Spring City från Jönköping.

Musikschlaget

Musikschlaget är en årlig melodifestival av och för musiker med funktionsnedsättningar, som drivs av Bilda tillsammans med Maitraiders, ett band och en daglig verksamhet inom LSS i Sundsvall. Under året arrangerades deltävlingar i Västerås, Stockholm, Umeå, Sandviken, Ljungby, Jönköping, Göteborg och Timrå. Tio bidrag gjorde upp i riksfinalen i Sundsvall och vann gjorde Santiago Rubio & Big Blue Band från Stockholm med låten *Tranquilo*.

Musikschlaget startade efter att bandet Maitraiders från Sundsvall deltog i en internationell melodifestival i Aten 2006. Då föddes en idé om att arrangera en liknande musiktävling i Sverige. 2019 var det nionde året som tävlingen genomfördes.

Specialpris för vårt musikarbete

Tillsammans med övriga studieförbund fick vi ta emot musiktidningen Gaffas specialpris 2019 för vårt omfattande musikarbete.

Motiveringen lyder: ”I en tid när allt starkare grupperingar jobbar emot kultursatsningar påminns man av den grund som det svenska musikundret faktiskt vilar på. Det handlar om att satsa långsiktigt och hållbart, att bidra med lokaler och lösningar, att finnas där som en trygg musikvän och att fånga in ungdomar som lever för att skapa.

Alla studieförbund som pumpar in nytt blod i Sveriges musikliv förtjänar att synas mer än vad de faktiskt gör. Och med Redaktionens Specialpris vill vi 2019 placera ljuset på alla de som verkar i det dolda för att pusha fram scenens framtid.”

38%

av Bildas studiecirklar är inom musikområdet. Ca 1 400 band repar i 63 musikhus och spelar på 298 scener över hela Sverige. 33 musikhus drivs helt i Bildas regi.

Santiago Rubio & Big Blue Band – vinnare av Musikschlaget 2019.

Live at Heart – på temat miljö och hållbarhet

Bilda var återigen huvudpartner till musik- och kulturfestivalen *Live at Heart* i Örebro. I år var samarbetets fokus att bidra till festivalens seminarieprogram. Bilda arrangerade dels ett öppet seminarium för allmänheten med musikern och prisbelönt underhållaren Staffan Lindberg, men även riktade seminarier för musiker och festivalarrangörer tillsammans med organisationen Live green om hur en festival kan bli mer klimatvänlig och jämställd samt hur man som artist kan använda sitt artistskap till att förändra världen.

Vi arrangerade även, som tidigare år, tre diaserter, i år med Rebecka Törnqvist, Nina Kinert och Kristofer Åström.

Körsångarens kraft – workshop för körsångare

Under hösten genomfördes en workshopturné i körsång med omkring 250 deltagare i Falun, Luleå, Stockholm, Västerås, Örebro, Malmö, Växjö, Jönköping och Visby i samarbete med olika lokala samverkansparter och medlemsorganisationer.

”Fick så mycket positivt, och nya kunskaper, metoder och övningar. Det var en fantastisk workshop på många sätt.”

Deltagare i Körsångarens kraft

kan öva på att lyssna in varandra, vara närvarande i sången och musiken och ge varje körsångare utrymme att utvecklas. Utifrån den utvärdering som gjordes hade satsningen stort värde för körer runt om i landet.

Nordic Folk Alliance

För andra året arrangerades showcase-festivalen *Nordic Folk Alliance* i Göteborg, en branschmessa för folk- och världsmusik. Denna gång i samverkan med *Kultur i Väst*, *Live at Heart*, de nordiska musik-exportråden och *Folk Alliance*. Våra interna folkmusiknätverk förlade sin årliga träff där, vilket bidrog till att skapa både interna och externa mötesplatser samt samverkan mellan Bildas verksamhetsutvecklare, musiker, arrangörer och nyckelpersoner inom folkmusiken.

Nationell turné kring folkdans

I samarbete med Svenskt Visarkiv arrangerades en föreläsningsturné på fyra orter (Delsbo, Bollnäs, Umeå och Malmö) med Anna Björk, forskningsarkivarie med inriktning dans. Föreläsningen handlade om begreppet folkdans, hur det använts i olika tider och på olika sätt och varför det har kommit att betyda så olika saker idag. Genom gamla filmer med dans av olika slag fick deltagare och publik ta del av både folkdansrörelsens bakgrund och polskans återkomst. Och inte minst fundera över vad folkdans är idag och vad den antas representera.

UmeFolk

Umefolk är en av landets största folkmusikfestivaler. Den hålls i februari varje år och är en festival för alla med folkmusik- och dansintresse och skapar mötesplatser för gamla och unga, amatörer och professionella, dansare och musiker. Festivalen har ett brett program med konserter, dans, föreställningar, workshops och barnaktiviteter. Sedan tio år tillbaka samverkar festivalen med Bilda, vilket medför att verksamhetsutvecklare från olika regioner medverkar som artistmottagare, konferencierer och annat som festivalen har behov av.

Katarina Henryson höll i workshopturnén *Körsångarens kraft*, här på plats i Visby.

”Vi var några som ville lära oss ljudteknik”

En fredagskväll spelar LASER på Ungdomens Hus i Uppsala. Samma kväll hålls tredje studiecirkeltillfället i scenteknik, där Ylva Wänstrand är en av deltagarna.

DE HÅLLER SOM bäst på att rigga och testa ljudet för kvällens spelning. Cirkelledaren Oscar Edling, till vardags student på Kungliga Tekniska Högskolan, är ljudtekniker och brukar hjälpa till när det är spelningar i huset.

– Vi var några aktiva medlemmar som ville lära oss ljudteknik och nu har det blivit av. Målet är att vi ska kunna sköta ljudet själva när vi har konserter eller open mic på vår scen. Varje studiecirkeltillfälle är kopplat till en konsert, när vi tränar på att sköta ljudet, berättar Ylva Wänstrand.

Det började med en studiecirkel i hur ljudteknik fungerar i teorin, men ungdomarna kände att de behövde öva det praktiskt och då formades studiecirkeln i praktisk scenteknik.

– Jag tycker att det är roligt att folk lär sig och inte är beroende av mig när de ska ha spelningar. Jag har försökt få dem att göra själva och testa sig fram. Inom ljudteknik finns inget rätt och fel, det är trial and error som gäller, säger Oscar Edling, studiecirkelledare.

När Ylva hittade till Ungdomens hus hade hon länge längtat efter en plats att umgås på. Sedan dess har hon tillbringat mycket tid i huset och även engagerat sig i föreningen, under ett par år som aktiv i styrelsen. Ylva beskriver hur hennes engagemang i föreningen och huset har lärt henne mycket och gjort henne stolt.

– Jag har lärt mig lika mycket här som på gymnasiet eftersom vi sköter allt som rör huset och verksamheten själva. Och jag har märkt att jag kan göra skillnad fast jag är ung. Det går att påverka. Arbetet har gjort att jag har känt mig viktig och stolt, berättar Ylva.

Samhälle

VI HAR BRED VERKSAMHET tillsammans med medlemsorganisationer och andra samverkansparter, som på olika sätt bidrar till att utveckla människor och samhälle på ett hållbart och demokratiskt sätt. Under 2019 fortsatte vi arbetet med att tydliggöra och stärka verksamhetens kopplingar till de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. Verksamheten som sorterar under profilområde samhälle sker i nära samverkan med övriga profilområden.

Samhällsansvar och framtidstro med civilkurage

I samverkan med andra aktörer utvecklar och sprider vi kunskap, verktyg och metoder för samtal och bidrar till personlig utveckling kopplat till civilkurage.

Tillsammans med Kristna Fredsrörelsen bygger Bilda upp ett nationellt nätverk av ledare som kan utbilda i civilkurage. Dessa sprider i sin tur kunskap och metoder till alla som vill lära sig att stötta personer som blir utsatta för exempelvis härskartekniker, sexism, våld och rasism i fikarummet, på bussen eller ute på stan. En digital studieguide med filmer, övningar och konkreta råd togs fram och användes under 2019 i studiecirklar, föreläsningar och för självstudier.

Satsningen *#killmiddag*, i samverkan med stiftelsen Make Equal, stimulerar till samtal mellan män om jämställdhet, relationer och känslor som bidrar till personlig utveckling och nya insikter. Målet är att öka välmåendet hos män och stärka mäns förmåga och motivation till att agera för ökad jämställdhet, inte minst i den egna vardagen.

Språket öppnar nya vägar

Vår verksamhet ska ge människor som söker asyl i Sverige en känsla av sammanhang och möjlighet till nya bekantskaper. På Bildas många mötesplatser ges besökarna möjlighet att lära sig svenska och få kunskap om Sverige, tillsammans och enskilt, ofta med stöd av digitala verktyg. Under 2019 bedrev vi omfattande verksamhet för asylsökande genom *Svenska från dag ett* och *Vardagssvenska*, på mötesplatser i hela landet, trots Sveriges minskade asylmottagning.

Svenska med sång – språkinläring och integration genom sång

Svenska med sång är ett nationellt projekt som drivs av Bilda tillsammans med Ekumeniakyrkan under 2019–2020, med finansiering från Länsstyrelsen. *Svenska med sång* erbjuder ledare metodstöd och kompetensutveckling för språkinläring och integration genom sång. Projektet vänder sig till ledare för språkkörer, språkkaféer, familjekörer och sjung med ditt barn-grupper med flera liknande verksamheter.

Svenska med sång hade sin första nationella nätverks-träff i Högdalen i början av november. Ledare från hela landet samlades för att lära mer om språkinläring kopplat till sång, materialet och de specialskrivna låtar som skrivits av Jan Mattsson och Andreas Andersson i samarbete med SFI-lärare Agneta Beckung. Sånger om hur demokrati fungerar, friskvårdsmelodin, hur man böjer verb bland mycket annat. Under 2020 arrangeras fler nationella nätverksträffar runt om i landet.

Stärkta möjligheter till studier och jobb

Utrikesfödda kvinnor har särskilt svårt att komma in på den svenska arbetsmarknaden och behöver stöd i att hitta utbildning och vägar till jobb. 2019 bedrev vi omfattande verksamhet för utrikesfödda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Studiecirklar och riktade insatser hade fokus på att stärka språkkunskaper i svenska och kunskap genom samtal om allt från dolda koder och regler i svenska samhället till allmän samhällsorientering kring skola, hälsovård, jämställdhet, sex och samlevnad, återvinning och miljö.

Kulturkompis och Familjekompis

Möjligheten att knyta kontakter oavsett bakgrund är en viktig förutsättning för att stärka integrationen och motverka utanförskap. Genom *Kulturkompis* får personer som är nya i Sverige och personer som bott här länge möjlighet att dela kulturupplevelser, som bio, konserter eller teater, helt gratis. Med stöd från Postkodstiftelsen har Bilda byggt ett digitalt matchningsverktyg som gör det enkelt för både kulturkompisar

och kulturarrangörer att ansluta sig. Under 2019 spred sig satsningen till fler orter och finns idag på 22 platser i Sverige. Under 2019 utvecklade Bilda även *Familjekompis*, där familjer matchas och möts.

Idéer för en bättre framtid

Bilda driver studieverksamhet kopplat till idéburet offentligt partnerskap (IOP), en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn, för att stödja det civila samhället. Under 2019 bedrev Bilda IOP-verksamhet i Örebro, Linköping, Kristianstad och Botkyrka, och har därigenom skapat förutsättningar för nya svenskar att utbilda sig, komma i arbete och bli en del av det svenska samhället.

Bättre hälsa med kultur

Seniorer, samt personer med funktionsnedsättningar, behöver ofta särskilt stöd för att motverka isolering och ensamhet. Verksamhetsområdet *Kultur och hälsa* är Bildas fjärde största verksamhet volymmässigt. Under året gjorde vi satsningar för att samordna regionernas arbete och sprida våra koncept, till exempel sittdans, hantverkscirklar och musikträffar. Under året togs även en ny ledarväska fram, anpassad för ledare i studiecirklar där deltagarna har kognitiva svårigheter. Det skedde även en satsning på att anordna musikträffar på äldreboenden där den så kallade Bunnemetoden används, ett musikpedagogiskt arbetssätt för att kunna spela musik tillsammans utan krav på förkunskaper. Ett koncept som ökade i omfattning under 2019 var högläsning.

Motverka psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan bland unga är en av dagens stora samhällsutmaningar. Många unga saknar och efterfrågar kunskap och samtal om psykisk ohälsa. Under 2019 inledde vi arbetet med *Oss Unga Emellan*, som är en treårig nationell folkbildande insats riktad till 15–19-åringar, som genomförs tillsammans med organisationen Mind, med stöd från Allmänna arvsfonden. *Oss Unga Emellan* ska erbjuda verktyg som bidrar till ökad kunskap om psykisk ohälsa, som minskar stigman och stärker individers beredskap för att agera när de själva eller andra drabbas av psykisk ohälsa.

Utbildning för högläsare i Bilda Nord

Cathrine Enqvist är verksamhetsutvecklare i Skellefteå och jobbar med att utbilda högläsare.

Berätta om högläsning, vad är det?
Det är en utbildning som jag har genomfört i Bilda Nord, som riktar sig till frivilliga personer som vill högläsa för människor som inte själv klarar det. Det kan vara äldre människor eller personer med blandade funktionsnedsättningar. Utbildningen omfattar 3-4 träffar som innehåller olika delar och verktyg för att bli en bra högläsare. Det handlar om allt från förhållnings-sätt, till bokval, hur man skapar en bra läsestund och hur man gör för att personerna ska lyssna och få stimulans.

Hur har det tagits emot på de institutioner där verksamheten skett?
Det är mycket uppskattat av institutioner att få ta del av en högläsning genom Bilda. Högläsarna får mycket beröm av personal men främst från grupperna de högläser för. Det skapar både stimulans, samtal utifrån texter och olika bokval, skapar gemenskap i gruppen och mycket glädje.

Vad har du fått för respons från "dina" högläsare, vad får de ut av detta uppdrag?
Högläsarna säger att det är det roligaste de gör under veckan! De känner själva stimulans av att högläsa och utforma läsestunden. De får så mycket tillbaka av målgruppen, känner sig uppskattade och de ser och känner effekten av läsestunden. Det finns ett före och ett efter läsestunden.

Språkkafé i St:Olofs församling

En vardagskväll i november är det språkkafé i St:Olofs katolska församling i Nacksta, Sundsvall, tillsammans med Studieförbundet Bilda. En av volontärerna är Josephine Telberg. Hon leder en grupp med människor i träning i svenska språket. Lärandet är anpassat till att deltagarna inte kan läsa och skriva.

– **DET VIKTIGASTE** är att vi har respekt för varandra. Vi läser tillsammans, säger Josephine Telberg.

Språkkaféets ledare Lotta Meurling planerar för ett tema inför varje veckas drygt två timmar långa språkkafé. I tre olika grupper samtalar deltagarna och delar erfarenheter och tankar kring veckans tema. En viktig del är förstås den gemensamma fikastunden.

– De som kommer hit till språkkafét vill inte bara lära sig svenska. De vill fika, umgås och möta andra människor som ser dem, säger Josephine Telberg.

Josephine Telberg har själv erfarenhet av att komma till Sverige utan att kunna språket, men det var länge sedan. Hon bor sedan 1980 i Indal och har volontärarbetat sedan år 2000.

– Jag tycker att det känns bra att kunna hjälpa människor.

Kvällens tema är fars dag. Är du själv far? Hur skulle du vilja fira din egen far? Vad önskar du dig själv i present? Det är några av frågorna som deltagarna pratar om. Samtalen bjuder på många skratt och drömmar om mid-dagar från moderlandet, om önskade presenter och om presenter som någon vill ge sin egen far eller sina barns far.

Det handlar förstås också om hur det går att få ihop grammatiken och meningarna på svenska. Och det är inte lätt, men många gånger roligt.

I Nacksta Sankt Olof möts människor från många olika länder. Församlingen har drygt 1 000 medlemmar från omkring 50 nationer. Svenska är det gemensamma språket, men det syns tydligt att många andra språk talas här. Något som vittnar om det är affischerna på väggen i församlingsrummet som beskriver allemansrätten på en rad språk.

2949

personer deltog i arrtyperna Svenska från dag 1, Vardags-svenska och Uppsökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda kvinnor under 2019.

Kyrka

INOM PROFILOMRÅDE KYRKA ryms de tre kyrko-familjerna – frikyrkorna, de ortodoxa kyrkorna och den katolska kyrkan. Våra nära relationer till kyrko-familjerna är identitetsskapande för Bilda. Vi vill vara ett studieförbund för kyrkor och kyrkornas samspel med samhället.

I samarbetet med kyrkorna prioriteras att ge församlingar redskap för sin bildnings- och kulturverksamhet, med utrymme för såväl teologisk reflektion som odling av spiritualitet och tradition. Vi vill också ge perspektiv genom att skapa mötesplatser, ge inspiration och möjligheter att möta varandra och samhället. Verksamheten sker både i samverkan mellan kyrko-familjerna och inom de tre olika kyrkofamiljerna i samverkan med Bilda.

Finns det plats för tro och religion i Sverige? – en samtalsturné

Sverige beskrivs ofta som ett av världens mest sekulariserade länder. Samtidigt blir framför allt katolska, ortodoxa och österländska kyrkor samt muslimska samfund större och även vissa frikyrkoförsamlingar.

Bilda arrangerade en samtalsturné på sex orter i landet under hösten 2019 för att undersöka hur det är att leva som troende i Sverige idag. Anna Lindman, journalist och programledare på SVT, ledde samtal om tro, vardag och samhälle med troende från olika religioner.

Mitt ibland oss – kyrkans utmaning kring nätpornografi

Bara ett knapptryck bort finns en gränslös mängd pornografi som oftast har inslag av våld, förnedring och kränkningar. Men i kyrkan pratas det sällan om hur detta påverkar oss. Tillsammans med författaren och prästen Ulrica Stigberg gjorde vi under året en omfattande satsning i ämnet *kyrkans utmaning kring nätpornografi*. Vi utbildade regionala verksamhetsutvecklare för att kunna möta de behov som våra lokala församlingar uttrycker i form av utbildning i ämnet samt mötesplatser för samtal. På åtta orter gjordes regionala nedslag med föreläsningar, samtalskvällar och utbildningar. Totalt nåddes fler än 800 personer inom olika kyrkofamiljer och samfund.

Lapplandsveckan

Lapplandsveckan är Norrlands största konferens inom Pingströrelsen i Sverige. Varje år kommer människor i alla åldrar för att möta Gud och varandra och fyller byn Husbondliden med glädje, tro och möten.

FÖR FEMTE ÅRET i rad arrangerade Bilda Kreativ Zon under den stora sommarkonferensen i byn två mil norr om Lycksele. Här skapade Bilda en mötesplats för konferensdeltagarna, där de kunde delta i praktiska, kreativa och pedagogiska workshops som alternativ till konferensens föreläsningar och seminarium.

Närmare 100 besökare deltog i våra workshops om slöjd och tro, måleri i akryl, filmredigering i mobil, slow fashion, kreativt ledarskap, en skapelsevänlig församling och måla i process.

Under veckan fanns också en öppen ateljé för konferensdeltagare som spontant ville prova på olika hantverk och tekniker.

Under veckan arrangerades också föreläsningen *Mitt ibland oss – kyrkornas utmaning kring nätpornografi* med prästen och författaren Ulrica Stigberg. Föreläsningen hölls på den stora scenen inför en publik på drygt 500 personer. Efter föreläsningen bjöds det in till eftersnack med filmvisning och samtal där cirka 50 personer deltog.

Anna Lindman på scen i Örebro under samtalsturnén *Finns det plats för tro och religion i Sverige?*

Nytt MOD-material för våldsprevention

Våld är ett av vår tids största samhällsproblem. Under året kopplade vi samman den forskning och de erfarenheter som finns inom våldsprevention med de styrkor vi redan ser i *Mångfald och Dialog (MOD)*, som är ett koncept för att arbeta med mångfalds- och diskrimineringsfrågor, för att stärka MOD som verktyg för våldsprevention. Tillsammans med Sensus och projektet *En kommun fri från Våld* (Borås kommun) utvecklade vi ett material samt arrangerade en utbildning för MOD-ledare för att stärka deras förmåga att arbeta med MOD än mer våldspreventivt.

Konferens om psykisk (o)hälsa bland barn och ungdomar

Under hösten anordnade vi en konferens om psykisk (o)hälsa bland barn och ungdomar i samverkan med Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbundet (SOKU), Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF) och Sveriges Unga katoliker (SUK). Det kom 160 barn- och ungdomsledare från hela landet. Föreläsningarna handlade om vad psykisk ohälsa är, hur tro och andlighet kan påverka psykisk hälsa positivt och hur det går att förebygga psykisk ohälsa. Deltagarna fick även verktyg för ungdomsledare. Mellan föreläsningarna samtalade och reflekterade deltagarna i mindre samtalsgrupper.

Bli EU-valambassadör! – ett samarbete med Myndigheten SST, Ibn Rushd och Sensus

Inför EU-valet 2019 samverkade Bilda med Myndigheten SST, Ibn Rushd och Sensus i en satsning för att öka valdeltagande. Upplägget byggde på att värva EU-valambassadörer som i sin tur bjöd in deltagare i sina trossamfund, församlingar eller föreningar till workshops med samtal kring vikten av att delta i valet. Sammanlagt genomförde 53 personer från de olika studieförbunden 111 workshops på 13 olika språk. Utbildningarna nådde 1 185 kvinnor och 998 män. Genom samarbete med främst ortodoxa scouter och ungdomsföreningar nådde Bilda ut till många personer med budskapet av vikten att delta i valet.

Bildning och kultur inom frikyrkorna

Inkluderande möten

I ett inkluderande möte kommer vi alla till vår rätt och får möjlighet att bidra på mer jämlika villkor. Då vi bidrar på mer jämlika villkor känner vi oss välkomna, sedda och mår bra. När vi mår bra blir vi mer effektiva och får bättre resultat. Under 2019 tog vi i samverkan med Pingst Ledare fram ett material om inkluderande möten. Syftet med materialet är att komma igång med ett förändringsarbete för mer inkluderande och effektiv möteskultur. Materialet passar bra i personalgrupper, styrelser och församlingar.

Kyrkoårets texter – livsnära samtal i smågrupper

Tillsammans med Equmeniakyrkan skapade vi ett samtalsmaterial som bjuder in till samtal med utgångspunkt i kyrkoårets texter. Materialet finns på Equmeniakyrkans gudstjänstwebb: gudstjänst.se och är en handbok i digital förpackning, ett gudstjänstplaneringsverktyg och en materialbank. Materialet ska uppmuntra till ökad bibelläsning och livsnära samtal till söndagens evangelietext.

Föreläsningar på Internationella Kvinnodagen

På internationella kvinnodagen samverkade vi kring ett arrangemang tillsammans med Enskilda Högskolan Stockholm och Sveriges ekumeniska kvinnoråd. Dagen påminde deltagarna om att arbetet för kvinnors rättigheter måste fortgå. Det blev också en dag att fira allt som ändå blir bättre. En dag för att påminna om varje flickas, och människas, rätt att blomstra.

Deltagarna fick bland annat lyssna till ett teologiskt föredrag med Sofia Camnerin, biträdande kyrkoledare Equmeniakyrkan och biträdande rektor Enskilda Högskolan Stockholm, som handlade om tro som kan bidra till en bättre värld.

Katolsk bildning och kultur

Kristus Lever

Tillsammans med Stockholms katolska stift arbetade vi fram en studiehandledning till påvens postsynodala apostoliska uppmaning *Christus Vivit, Kristus Lever*. Boken, som både innehåller brevet och studiehandledningen, presenterades för pastoralråden på Marielund den 13 oktober. Under året arbetade Bilda aktivt med att uppmuntra till studiecirkelar utifrån boken och en större satsning kommer att genomföras under 2020.

Inspirationsdagar – samaritverksamhet

I samverkan med Syster Christina Hennig SND, Pieter Van Gylswyk från Caritas och Malteserorden arrangerade vi tre inspirationsdagar om samaritverksamhet i olika församlingar runt om i landet. Under dessa tre utspridda dagar träffades församlingsmedlemmar för att brainstorma kring hur de kan bygga broar till människor i nöd. Församlingens talanger lyftes fram för att se hur de kan lämna ett bidrag till ett större sammanhang.

Studieresa till Armenien

Under våren 2019 arrangerade vi en studieresa till Armenien i samarbete med Stockholms katolska stift. De som deltog var präster och en diakon från de orientaliska katolska kyrkorna samt kardinal Anders Arborelius. Platsen valdes eftersom kristendomen utropades som officiell religion i Armenien år 301, som det första kristna landet, genom Gregorius Upplysaren böner. Syftet med resan var att stärka samverkan, öka kunskapen om den armeniska riten samt identifiera utmaningar och utvecklingsområden.

Ledarutbildning i kloster

Under sex år har Bilda utbildat ledare i fyra kloster i ämnen som konflikthantering, samtalskunskap och ledarskap.

I maj 2019 avslutades sex års arbete med gemensam ledarutveckling för klosterledare i S:ta Birgittas kloster Pax Mariae, Heliga Hjärtas kloster, Jesu Moder Marias kloster, Mariavall samt Röggle kloster.

Under ledning av Lisbeth Gustafsson, f d biträdande förbundsrektor i Bilda och Hans Reiland, leg psykolog och leg psykoterapeut, har ledarna i de fyra klostren träffats årligen för studier i konflikthantering, samtalskunskap, psykologisk förståelse av ledarroll och ledarskap i kommuniteter.

Utbildningen initierades i samband med ledarskiftet i tre av de fyra klostren. Initiativtagare var abbedissorna moder Karin och moder Tyra Antonia samt priorinnan moder Johanna.

Efter ledarskiftet i de tre klostren har utbildningen fortsatt med de nya klosterledarna. Även Röggle kloster har funnits med genom sin priorinna syster Celine.

Text av Lisbeth Gustafsson
Journalist, författare, TD h.c.

Styrelseutbildning för Riksförbundet Sveriges Unga Katoliker

I april arrangerade vi en utbildningsdag för styrelsearbete i samverkan med Riksförbundet Sverige Unga Katoliker.

Ortodox bildning och kultur

Samverkan med ortodoxa scouter

Under året genomförde vi många projekt i samverkan med scoutkårer, för att stödja scouttraditionen där orientalisk musik, svensk natur och ortodox lära kombineras.

Samarbetet skedde med fokus på ledarskap och utveckling och har skett i de olika scoutförbunden över landet. Under året tillkom fler ortodoxa scoutkårer från hela landet.

Under 2019 genomfördes ett särskilt utvecklingsarbete tillsammans med Suryoyo Ortodoxa Scoutförbundet (SOSF).

Bilda arrangerade en resa till Armenien med präster och en diakon från de orientaliska katolska kyrkorna och kardinal Anders Arborelius.

Sommaren 2019 kom syriska ortodoxa scouter från Bethlehem på besök till Stockholm. Verksamhetsutvecklare och ledare i Sverige fick bland annat inblick i säckpipans historia inom scoutkårerna i Palestina.

Internationella ungdomskonferenser

I slutet av juni genomförde Syrisk ortodoxa kyrkans ungdomsförbund (SOKU) och Syrisk ortodoxa ungdomsförbundet (SOUF) tillsammans med oss en stor internationell ungdomskonferens, Suryoyo Youth Gathering (SYGG). Det kom ungdomar, präster och biskopar från hela världen. Även patriarken H.H. mor Ignatius Aphrem II deltog i konferensen. Andra nationella satsningar med SOKU och SOUF under året var bland annat bibeltävling, körfestival, diakonläger och Projekt kyrkofäder med SOKU samt olika barn- och tonårsläger med SOUF.

Tillsammans med det koptiska ungdomsförbundet genomförde vi under hösten 2019 en större ungdomskonferens med deltagare från Sverige och Europa.

Samarbete med andra profilområden

Vi har påbörjat ett projekt som är ett samarbete mellan koptiska kyrkan, Bildas ortodoxa kultur- och bildningsverksamhet och profilområdena kultur och samhälle. Projektet går ut på att erbjuda delar av programmet som finns i de övriga profilområdena, till exempelvis seniorer i kyrkorna.

Konceptet testas i församlingar för att om möjligt skala upp det över hela landet. Tanken är att samarbete med de övriga profilområdena ska ge större mervärde för de ortodoxa medlemsorganisationerna.

Bysantinsk interortodox kulturell festival

I oktober anordnades en bysantinsk interortodox kulturell festival i Jönköping. Flera präster och lekmän kom från olika jurisdiktioner och tog del av både kyrkliga aktiviteter och föreläsningar samt olika kulturella föreställningar.

Det bjöds bland annat på rumänsk folkdans från barn- och ungdomsföreningar och ett uppträdande av den världskände folkmusikern Grigore Leşe. Delar av festivalen sändes på rumänsk tv och bland gästerna fanns biskopar, präster, en minister från den rumänska regeringen samt delegater från myndigheten för stöd till trossamfund.

En grupp med syriska ortodoxa scouter från Betlehem kom på besök till Stockholm och mötte SOSF.

Den världskände folkmusikern Grigore Leşe spelade under den bysantinsk ortodoxa festivalen i Jönköping.

Demokrati- arbete i koptisk kyrka

Den koptisk-ortodoxa församlingen S:t Mikael i Sundsvall flyttade 2014 in i före detta Kustens Folkets hus strax utanför Sundsvall.

Renoveringen och anpassningen från folket hus med bio till kyrka och församlingshem har medlemmarna själva stått för på fritiden. Innan dess hade församlingen flyttat runt i olika lokaler. Den här mötesplatsen ger trygghet och möjlighet till möten.

–Vi har många studiecirkelar tillsammans med Bilda i våra lokaler. Just nu har vi 23 cirklar för barn, ungdomar och vuxna, berättar Haile Alem Meles, medlem i församlingen och kontaktperson gentemot Bilda.

Den gamla biosalongen rymmer idag själva kyrkosalen. Utöver det finns flera stora utrymmen för studiecirkelar, möten och kurser som församlingen arrangerar både i egen regi och tillsammans med Bilda. Det gamla folkhems-kaféet är intakt, med 50-talsaffischer och allt. Och öppet för allmänheten.

–Vi vill vara öppna mot samhället och har valt att ha kvar inredningen för att alla äldre som kom hit förr ska känna igen sig. Och känna sig välkomna till kaféet, berättar Haile Alem Meles.

Studiecirkelverksamheten tillsammans med Bilda skapas utifrån deltagarnas intressen. Många av församlingsmedlemmarna har bott i Sverige relativt kort tid och kämpar både med att lära

sig svenska och svenskt samhälle och regelverk. Därför är det viktigt att kyrkans lokaler utgör en plats där alla känner sig trygga.

–I Eritrea vågar man inte säga vad man tycker. Här har vi byggt upp en trygg plats där vi vågar. Jag har lärt mig genom studiecirkelar vad demokrati är och hur vi kan skapa förutsättningar för integration genom att lyssna på olika åsikter, Haile Alem Meles.

Han berättar avslutningsvis att det har möjliggjorts tack vare stöd från Bilda. Ett viktigt bidrag från Bilda är de ledarutbildningar som arrangeras.

60%

av Bildas verksamhet under 2019
anordnades i samverkan med en
medlemsorganisation

Varierat lärande med digitala verktyg

Lisbet Flank och Marie Zingmark Huld, båda två ansvariga för Anhörigstöd på Hela människan berättar om hur de vidareutvecklat ett koncept för ledarutbildning med hjälp av digitala verktyg

Vad hade ni för utmaningar?

– En stor del av våra utbildningsmaterial är i tryckt format. Fysiska material blir lätt gamla och vi behövde hitta enklare sätt att hålla dem levande samtidigt som vi behövde hitta sätt att underhålla kontakten med de ledare vi utbildat.

– Våra interna diskussioner om hur vi skulle få in digitalt tänkande i våra utbildningar sammanföll väl i tiden med att Bilda kom till oss och presenterade digitala verktyg och arbetssätt som de använder. Efter det mötet bestämde vi oss för att vara pilot i vår organisation och vidareutveckla konceptet *Lina och Linus* som är ett material för de som är stödgruppsledare för barn.

Vad gjorde ni?

– Med coachning från Bilda byggde vi ett digitalt material som kompletterar det fysiska häftet och som består av övningar och fördjupningar. Materialet uppdateras allt eftersom så att det alltid är aktuellt och relevant för våra målgrupper. Någon ny publicering behövs inte göras, utan ändringarna slår igenom på en gång.

– För alla som gått Lina och Linus-utbildningen har vi också skapat en digital mötesplats där vi delar material, erfarenheter och tips med varandra. Via den kan vi på ett enkelt sätt hålla kontakten med våra ledare och till viss del handleda dem i deras arbete med stödgrupper. Omvänt kan vi också ta hjälp av våra ledare och få tillgång till deras kompetens, genom att de är med

och kan tipsa om nya övningar och fördjupningar via chatten på mötesplatsen.

Vad säger målgruppen?

Hittills har vi bara fått positiv återkoppling från våra ledare. Materialet är mycket pedagogiskt upplagt tycker de och diskussionerna i chatten kom igång på en gång. Möjligheten att kunna påverka materialet ökar också engagemanget.

Vilken effekt förväntar ni er?

Färre fysiska träffar men att vi digitalt når fler och kan utbilda fler ledare, så att också fler stödgrupper för barn startas.

Har några erfarenheter som ni vill dela med er av till andra?

Var klar över syfte och mål med satsningen. Varför gör ni den, och vad ska det leda till. Strukturen för materialet görs med fördel på papper, men sedan är det bra att så snart som möjligt börja bygga. För det tar tid att lära sig hantverket. Men att se att det händer något, ett direkt resultat, gör att man blir motiverad och sugen på att fortsätta. Som ledare i en förändring så det viktigt att vara en bra förebild. För det behöver du erövra förändringen och tro på den själv.

Avslutningsvis vill vi också rikta ett tack till Bilda för att vi fick möjligheten att göra det här tillsammans med dem. Bilda har visat ett stort engagemang och hjälpt oss främst med upplägg, format, delbarhet och kommunikation. Det har varit ett tydligt mervärde att jobba tillsammans med det.

Digitala utvecklingsprojektet

FÖR ATT ÖKA sin relevans i dagens samhälle och samordna förändringsresan startade Bilda ett digitalt utvecklingsprojekt under 2018 med extra resurser centralt och regionalt. Gruppen arbetar brett över hela verksamheten med att öka den digitala kunskapen och förmågan inom Bilda, samt för våra medlemsorganisationer, samarbetspartners, cirkelledare och deltagare.

Folkbildningsverksamheten har försetts med digitala mötesplatser och verktyg som möjliggör trygga och nyfikna möten mellan människor. Under året ökade användningen av dessa verktyg i genomsnitt med cirka 250 procent. Främst är det i videomöten, Learnify, *Kulturkompis* och *We are voice* som grupper möts, delar, lär och samskapar.

Bildas arbetssätt och arbetsverktyg har effektiviserats och upgraderats till Office 365 som möjliggör och förenklar kommunikation. I dag finns det till exempel drygt 300 grupper i Teams – en klar skillnad mot de 15 grupper som var aktiva på det tidigare intranätet.

Vi ser även digitala arbetssätt i högre utsträckning bland våra cirkelledare, exempelvis ökade antalet arrangemang som rapporterades digitalt med 28 procent 2019.

Från verksamheten syns en del spännande digitala initiativ, som streamade arrangemang, distanscirklar inom nya områden och att ”repa blandat”, det vill säga både fysiskt i lokalen och digitalt via video i realtid.

Tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner har vi tagit fram digitala material och koncept som på olika sätt bidrar till uppfyllandet av de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. *Lina och Linus, Vi och dom andra, Män förändrar, Digitaljakten, Introduktionsutbildning, Våga prata om nätporr med unga* är några exempel. Det digitala formatet bidrar även till att vi kan nå ut till och inkludera fler i samhället.

Ett arbete för att göra det digitala utbudet mer lättillgängligt och synligt för våra målgrupper pågår. Ett resultat av det syns på bilda.nu/digitalt

250% 28%

Användningen av digitala verktyg i Bilda ökade med ca 250% under 2019

Antal arrangemang som rapporterats digitalt har ökat med 28% under 2019

Digitaljakten – för digital inkludering

Ett av Bildas många och viktiga uppdrag i dag är att verka för ökad digital inkludering i samhället. Även om mycket redan görs är behoven fortfarande stora i samhället.

UNDER 2019 INLEDDES ett nationellt samarbete med Hela människan, Digidel, Seniornet, Riksförbundet Pensionärsgemenskap (RPG) och Bilda där Almedalsseminariet *Kan digitala verktyg minska den ofrivilliga ensamheten hos seniorer?* blev startskottet.

Insatser med chans att nå sällan- och aldrig-användare har prioriterats. Här fyller Studieförbundet Bilda en strategisk roll i att nå ut till församlingar i hela Sverige. Det är platser som andra aktörer som Digidel-nätverket inte verkat på tidigare.

Under hösten lanserades konceptet *Digitaljakten* som är en webbsajt och en ledarguide riktat till den målgrupp som ännu inte kommit igång med att använda internet och digitala nyttotjänster. I samband lanseringen rekryterades och utbildades även ledare, vilket resulterat i att flera studiecirklar startas nationellt.

Idén med *Digitaljakten* är att erbjuda grupper en rolig lärupplevelse som skapar engagemang och en vilja till att börja använda digitala lösningar.

Genom att ta med deltagarna på ett spännande äventyr där de löser problem och samarbetar, avdramatiseras istället i den digitala världen. Ett upplägg som visat sig fungera mycket bra, även de som till en början varit skeptiska och lite rädda för att inte hinna med, har fångats in i ”jakten” och uttryckt att den varit både kul och bra efteråt.

– Det här är en bra början och ett viktigt avstamp för ett fortsatt arbete under kommande år. Planer finns redan på att vidareutveckla koncept och verktyg och utbilda fler ledare säger Camilla Enocksson som är projektledare för digitalisering i Bilda.

Möten i Jerusalem

JERUSALEM FUNGERAR SOM en unik mötesplats och utsiktspunkt för svenskt folkbildningsarbete. Vi har sedan 1991 drivit Swedish Christian Study Centre (SCSC) i Jerusalem med fler än 1 000 årliga besökare. Vårt bildningsarbete sker genom studiecirklar och seminarier i Sverige och studieresor som arrangeras genom vårt studiecenter i Jerusalem.

Jerusalem erbjuder en mångfald av perspektiv för studier och samtal här hemma såväl som vid studieresor till Israel och Palestina. Här möts historia och nutid, österlandet och västerlandet, det religiösa och sekulära, det liberala och det fundamentalistiska. Här möts de tre Abrahamitiska religionerna, liksom två folk med historia och visioner kring samma land. Här tvingas man alltid att förhålla sig till ”den andre”.

Genom studiecentret i Jerusalem har vi kontakt och relation med människor i samfund och organisationer, både religiösa och sekulära, som är engagerade för fred, försoning och dialog.

Under 2019 genomförde vi 22 studieresor till Israel och Palestina, med sammanlagt 362 deltagare.

Arrangemang på studiecentret

Studiecentret är en unik mötesplats för lokalbefolkning och internationella som bor i Jerusalem. Under året bjöd vi bland annat in till föreläsningar kring religion och historia.

Frukostklubben är en återkommande aktivitet och en viktig samlingspunkt för svenskar som finns i Jerusalem. Den betyder mycket för nätverkande och att lära känna varandra. Vid varje tillfälle presenteras någon organisation lite mer ingående. Vid påsk arrangerade Svenska Teologiska Institutet en Via Dolorosavandring som avslutades med frukost hos oss. En liten svensk julbasar och konsert med svenska advents- och julsånger lockade ett hundratal personer.

Tillsammans med ACT Svenska Kyrkan (en del av ACT-alliansen, som består trosbaserade biståndsorganisationer över hela världen) har vi på försök startat en filmklubb för att visa kvalitetsfilm med kopplingar till Mellanöstern.

Under dagtid har studiecentret öppet för besökare. Ibland är det vara tomt, vissa dagar kommer hela

grupper. Under året kom fler än 600 personer på spontanbesök. Utsikten från vårt tak ger en överblick över Jerusalem, ur ett historiskt, religiöst och politiskt perspektiv. Folke Bernadotte-akademin förlade ett par seminariedagar på studiecentret. Svenska generalkonsulatet ordnade en informell middag med Sveriges biståndsminister på vårt tak. En grupp riksdagspolitiker hade föreläsningar hos oss.

Nytt studiematerial

Under 2019 färdigställdes ett nytt studiematerial som bygger på tre korta filmer som presenterar en palestinsk muslimsk kvinna, en palestinsk kristen kvinna och en ung israelisk judisk familj. Studiematerialet är digitalt och kan användas såväl i digitala studiecirklar som i traditionella fysiska cirklar.

Framtida utveckling av verksamheten

En intern genomlysning av Bildas studiearbete med utgångspunkt från Jerusalem färdigställdes under året. Initiativet togs av förbundsledningen 2018, och en första delrapport med frågeställningar att fördjupa ytterligare presenterades i augusti ifjol. Under 2019 presenterades en rapport med förslag på hur kompetensområdet kan utvecklas, med tydligare formulerade målgrupper, koncept och förstärkt ekonomi.

I oktober beslutade Bildas förbundsstyrelse att namnet för kompetensområdet ändras, från Mellanöstern till Möten i Jerusalem. Namnändringen motiveras av att det är i Jerusalem som Bilda har ett studiecenter, och att det är denna stad, som anses helig inom tre religioner och utgör en politisk vision för såväl israeler som palestinier, som utgör en fascinerande utgångspunkt för vårt folkbildningsarbete.

Resor 2019

Nedan följer några exempel på några studieresor med teman och målgrupper som varit nya under året, och som illustrerar den stora bredd av Bildas studiearbete med den tänkta och ibland praktiska utsiktspunkten Jerusalem.

I mars genomfördes en studieresa med Betlehem Maraton som utgångspunkt. Studiecirkeln och resan vände sig till personer som själva gärna deltog i löparrangemanget, som kunde innebära kortare eller längre sträckor, men som också ville studera villkoren för människor i Palestina och i Israel.

I juni genomfördes en studieresa med lärare från Komvux och Högskolan i Malmö som bland annat besökte skolmiljöer i Israel och Palestina. Resan var upplagd som en fortbildningsinsats för deltagarna som alla hade förberett sig i en studiecirkel.

I september genomfördes en studieresa med lokala politiker från olika partier i Jönköping, alla kvinnor. Initiativet kom från två politiker med förtroendeuppdrag i olika partier, som såg detta som ett tillfälle att fördjupa kunskapen kring religions- och kulturmöten, en kunskap som blir alltmer nödvändig även i en svensk kommun.

I november genomfördes en studieresa som tog sin utgångspunkt från Lukas evangelium i Nya Testamentet. Man besökte platser som finns omnämnda i Bibeln men mötte också människor i dagens Israel och Palestina för att ta del av omständigheterna i deras liv och vardag. Resan är ett exempel på de många studieresor Bilda genomför med den kristna kyrkans historia och nutid som utgångspunkt.

I oktober 2019 genomförde Bilda en konferens i Härnösand, i samverkan med Härnösands folkhögskola och Härnösands stift, med dialogen i centrum. Från Israel och Palestina deltog två personer från organisationerna Parents Circle samt en från Sabeel.

Hiphopgruppen Ettijah deltog i Dandanat och består av unga tjejer som alla är uppvuxna i ett av Betlehems flyktingläger.

Vad du ser beror på var du står

Lars-Inge Claesson är direktor vid Swedish Christian Study Centre i Jerusalem sedan 2017. Texten är en krönika ur Jerusalembrevet.

JAG TILLHÖR INTE den sportiga typen. Men jag promenerar gärna. Så också i Jerusalem. Det är en spännande stad att gå i, så mångfacetterad på olika vis.

Jag går upp på taket – har en underbar vy över Gamla stan, Klippdomen, Olivberget. Så går jag ut, ner mot Västra muren, blickar ut över den och Klippdomen men ser nu också den stora Al Aqsa-moskén. En helt annan vy men fortfarande med Olivberget i bakgrunden. Jag fortsätter ut genom Dyngporten, går utmed muren. Så magnifikt! Att den är så hög, så enorm! Det kunde man inte ana från den andra sidan. Och att dalen, Kidrons dal eller Konungarnas dal är så djup.

Efter ett tag, när jag ser mot Getsemane går jag ner via trapporna och vänder tillbaka längs dalgången, bort mot bostadsområdet Silwan som klänger på branterna och ner i dalen, här blir det andra detaljer som syns. Trångt, skräpigt och med dålig infrastruktur, trottoarer är nästan obefintliga. De stora utgrävningarna i det som kallas Davids stad ligger nu ovanför mig. Jag går förbi och ser en av utgångarna från Hiskias tunnel, där skolgården nu är mer än halverad för att turister ska ha en nödutgång. Den var inte stor innan.

Nu ser jag inte de stora blå neonstjärnorna som

nattetid lyser från vissa av taken här i den palestinska stadsdelen. De syns när jag går från Sionsporten ner mot Dyngporten på kvällen. Ett sätt att markera sin identitet, där andra kämpar förgäves för sin.

Så småningom övergår dalen och blir till Hinnoms dal, Gehenna. Nu brinner det inte, det är grönt och vackert. Sionsberget tornar nu upp sig på ena sidan – dit upp ska jag, strax innanför den muren bor och arbetar jag. Men innan jag går in genom den, blickar jag utåt, bort över dalen och ser en annan mur men med få öppningar, och det är långt mellan dem.

En annan dag går jag över dalen, åt andra hållet. Man har gjort ett fint promenadstråk på den gamla järnvägen, trätrallen ligger fint formad över den gamla rälsen. Det är rent och snyggt. Här syns inga murar. Här är det annorlunda, en helt annan utsikt.

Och som en av våra cirkelledare och god vän ofta upp-
repar: Vad du ser beror på var du står. Och det gäller inte minst livet i Jerusalem och det heliga landet. Det är inte bara det man ser med ögat, utan också tankar och ideologier formas av vad jag möter och ser. Så det gäller att fortsätta att gå, att se och uppleva från olika håll, att möta människor och höra deras egna berättelser.

Offentliga arrangemang

VARJE ÅR MEDVERKAR Bilda i flera större offentliga arrangemang, där vi bidrar med god folkbildning genom olika former av möten, fördjupande samtal och kulturupplevelser. Ibland skapar vi arenorna själva, ibland tar vi plats på redan existerande arenor. Genom dessa offentliga arrangemang vill vi göra vår verksamhet relevant för såväl nuvarande som nya deltagare och målgrupper. I detta arbetar vi ofta i nära samarbete med våra medlemsorganisationer och andra – etablerade och nya – samarbetspartner. Genom att finnas med där andra samhällsaktörer finns, skapar vi också kreativa nätverk och utvecklar nya samarbeten.

Bilda i Almedalen

Sedan flera år tillbaka arrangerar vi i samverkan med andra ett stort antal seminarier under Almedalsveckan i Visby. Våra främsta samarbetspartner under veckan är Equmeniakyrkan och Newmaninstitutet/Signum. Men vi arrangerade i år också seminarier tillsammans med Enskilda Högskolan Stockholm, RPG, Studieförbunden, Erikshjälpen, S:t Lukas, Sveriges Unga Katoliker (SUK), Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet (SOUF), Kristna Fredsrörelsen och många fler.

Utöver det egna programmet medverkar vi även i samtal på andra scener. Ett exempel från 2019 var ett seminarium arrangerat av Forum – idéburna organisationer med social inriktning där Bilda medverkade tillsammans med bland andra socialminister Lena Hallengren. Seminariet handlade om det idéburna offentliga partnerskap med verksamhet i Oxhagen/Varberga, Örebro, där vi är en av flera parter som söker innovativa lösningar för ett mer inkluderande samhälle.

Vi hade fler besökare på våra seminarier jämfört med föregående år, trots ett något minskat besökarantal för Almedalsveckan som helhet.

Folk och Kultur

Folk och Kultur är ett nystartat kulturpolitiskt konvent i Eskilstuna som vill sätta fokus på kulturens roll som motor och nav i ett hållbart och inkluderande samhälle. Hit kommer en rad kulturpolitiker och

-tjänstemän på regional och kommunal nivå från hela landet, även från regerings- och departementsnivå, liksom kulturarbetare och arrangörer. Konventets andra år 2019 arrangerade vi fyra seminarier där vi presenterade fyra större kulturprojekt: *Kulturkompis*, *Musikschlaget*, *Dandanat* och *Körkraft*.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna arrangerades i Linköping 2019. Vi var medarrangör till en rad seminarier, framför allt i samarbete med Högskolan för Mänskliga rättigheter, men också Myndigheten för stöd till trossamfund och Kristna Fredsrörelsen. Temat för årets dagar var *Rätten till hälsa*, och våra välbesökta seminarier lyfte bland annat frågor om klimat och hälsa, religion och hälsa och ungdomars psykiska hälsa. I vår monter presenterade vi olika projekt och verksamheter. Bilda var också medarrangör till några olika kringarrangemang, bland annat en *Existentiell Filmkväll* på Babettes Kafferi, med visning av och samtal kring filmen *Kapernaum*.

Bokmässan

För andra året i rad valde vi att satsa våra resurser på kringarrangemang till *Bokmässan*, istället för som tidigare seminarier och monter på själva mässan. Vi var medarrangör till *Bokmässan i BK*, med fokus på litteratur, kultur och existentiella frågor i Betlehems kyrkan. Satsningen blir större för varje år, senast med välbesökta arrangemang från tisdag till söndag. Vi arrangerade också en författarkväll i Matteuskyrkan, där Eric Schüldt samtalade med Nina Hemmingsson och Anna Lindman om deras bok *Alla kan dö*.

Framtida mötesplatser

Vårt arbete med större offentliga arrangemang präglas av omsorg, tålmod och organisk utveckling av former, innehåll, samarbeten och relationer. Vi börjar ofta i mindre skala, med fokus på kvalitet i genomförandet, för att sedan växa där vi ser att det fungerar. Livstolkning och existentiella frågor, liksom frågan om religionens plats i samhället kommer att ha fortsatt tydligt fokus i vårt deltagande i olika arrangemang.

Ledarutveckling

VI HAR OMKRING 14 400 aktiva cirkelledare i vår verksamhet. En av våra viktigaste uppgifter är att se till att alla dessa är trygga i sin roll.

Under 2019 hade vi stort fokus på att hitta mötesplatser för våra ledare, för att samtala om pedagogiska metoder, nätverka och prata om ledarrollen. Detta är också ett tillfälle för ledaren att möta sin verksamhetsutvecklare i Bilda för att få svar på frågor, uppdateringar eller föra fram behov och önskemål till den fortsatta verksamheten.

Startskott för ledarsatsning inom området psykisk ohälsa

I samarbete med Sveriges Unga Katoliker, Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund och Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet anordnade Bilda en stor ungdomsledarkonferens kring psykisk ohälsa. Arrangemanget var startskottet för vidare ledarutvecklings-satsningar inom just psykisk ohälsa framöver.

Ny ledarväska lanserad

Under 2019 lanserade Bilda en ny ledarväska som används runt om i alla regioner. Den innehåller metoder som ska underlätta samtalet i gruppen, grupputvecklings- och kommunikationsövningar som passar bra för att stärka tilliten i en grupp.

Satsning på fler kvalificerade cirkelledare

Det största utvecklingsarbetet under året var att öka antalet kvalificerade cirkelledare. Det skedde främst genom att få fler att genomföra den webbaserade grundutbildningen och att hitta sätt att anpassa denna för de som inte har möjlighet att göra utbildningen digitalt. Ett flertal ledarträffar arrangerades runt om i regionerna, där cirkelledare gavs möjlighet att gå utbildningen i grupp under ledning av en verksamhetsutvecklare från Bilda. Det skedde också ett omfattande internt utvecklingsarbete kring Bildas olika ledarskapskvalifikationer, i syfte att följa de riktlinjer som finns kring vilken sorts utbildning som krävs för att vara cirkelledare i ett studieförbund.

Samtal om livet

Giselle Abbas är cirkelledare i Sundsvall, och leder bland annat föräldragrupper, grupper med nyanlända kvinnor och unga tjejer med fokus på psykisk ohälsa.

Vad är din drivkraft att vara ledare?

– Jag vill få människor att mötas där vi kan samtala och där man kan förstå att man inte är ensam i sin situation. Jag inleder ett samtal och startar någonting, därefter får gruppen fortsätta. Jag är endast ledaren. Att vara i en cirkel är otroligt värdefullt, man lär sig mycket av att dela med sig av sina erfarenheter till varandra, det sker ofta ett väldigt bra utbyte mellan människor.

Vad har du fått ut av att vara ledare?

– Att vara ledare har gett mig väldigt mycket. Jag har fått möta människor i olika åldrar från olika nationaliteter med olika erfarenheter. Jag har jobbat med människor i flera år, så det kändes väldigt naturligt

för mig när jag startade som ledare. När jag var ledare första gången var det för en grupp tjejer och det var så himla mysigt och roligt. Det är ju det jag gillar att göra, att möta människor och få människor att mötas. Så jag trivdes väldigt bra med det och gör det än idag.

Vad har Bilda gett dig?

– Eftersom jag gillar att vara ledare hörde Bilda av sig till mig och erbjöd mig en färdig grupp och lokal för att prata om jämställdhet. Det fick mig att känna mig glad för det känns som att Bilda verkligen tror på mig som ledare. Bilda har även gett mig utbildning och material som jag kan använda i mina grupper. Det har varit väldigt givande.

Bildas nya ledarväska lanserades under 2019.

14 424

cirkelledare ledde studiecirklar
i Bilda under 2019

Stödfunktioner

Ekonomi och administration

Under året låg fokus i ekonomiarbetet på att förbereda nya rutiner för uppföljning och analys av verksamheten samt förändra processer inom redovisning och lönehantering.

Under 2020 ska ett nytt ekonomisystem införas, vilket ger möjligheter till ökad integration med studieförbundens gemensamma verksamhetsrapporterings-system Gustav. Det administrativa arbetet inom hela Bilda kommer genom detta att underlättas.

Ett flertal kompetensutvecklingsaktiviteter genomfördes under året inom ekonomi, administration och kvalitet. För att stärka den interna kontrollen inom främst ekonomiområdet togs bland annat en särskild utbildning fram för förtroendevalda revisorer. Den ekonomiska granskningen i samband med förbundskansliets regionrevisioner har även utvecklats till att omfatta fler moment med ökad systematik.

Utvecklingen av en ny webbaserad rapporteringstjänst skedde under 2019. Denna kommer att underlätta verksamhetsrapporteringen för cirkelledare, medlemsorganisationer, samverkansparter samt Bildas verksamhetsutvecklare. Under hösten och vintern deltog en stor del av Bildas personal i olika utbildningar i det nya rapporteringssystemet som fullt ut driftsätts under januari 2020.

HR

HR arbetar med att utveckla och stötta i personalrelaterade processer. Målet är en god och utvecklande arbetsmiljö och organisering, medarbetarskap och ledarskap som stöttar verksamhetens mål.

Under året utvecklades introduktionen av nyanställda och många gemensamma tillfällen för kompetensutveckling och gemensamt lärande arrangerades.

Under hösten anordnades Bildas personaldagar där 220 anställda deltog. Målet med de dagarna var att ge inspiration och erfarenhetsutbyte som leder till

verksamhetsutveckling, stärkt gemenskap och förtydligande av organisationens identitet och gemensamma mål.

2019 genomfördes en utbildningsdag om inkludering, normer och diskriminering för alla anställda. Utbildningen är en del av Bildas arbete för att minska risken för diskriminering och arbeta för lika rättigheter och möjligheter. Med samma syfte genomfördes även civilkurageutbildningar för anställda på flera platser i landet. Samtliga medarbetare deltog under året i utbildningar kopplat till införandet av Office 365.

I samband med regionala och nationella nätverksträffar inom våra profilområden kultur, samhälle och kyrka skedde erfarenhetsutbyte och kompetenspåfyllnad.

I linje med kompetensutvecklingsplaner genomfördes BAS-utbildningar i form av Ny i Bilda samt och ekonomi- och kvalitetsutbildningar för nyanställda. Planen för individanpassad kompetensutveckling sker i de årliga medarbetarsamtalen och genomfördes löpande under året.

Samverkansformer och anställningsvillkor justerades under 2019 för att passa dagens arbetssätt.

Antal anställda vid studieårets slut samt en jämförelse mellan studieåren 2019-2015					
	2019	2018	2017	2016	2015
Regioner	255	254	255	247	226
Förbundskansliet	38	37	35	35	33
Totalt	293	291	290	282	259
Summa heltidstjänster	246	245	240	240	220

Kommunikation

Sedan 2017 pågår ett större förändringsarbete i syfte att anpassa kommunikationsarbetet till digitaliseringens möjligheter och att bättre stödja verksamhetsmålen. Sedan strategin infördes har Bildas synlighet i sociala medier ökat liksom antalet månatliga besökare och sidvisningar på webben. Som ett led i det förändringsarbetet lanserades i mars 2019 en webbplats med ny plattform, struktur och design baserad på den grafiska profil som togs fram under 2018. Med den nya webbplatsen har vi fått flera nya funktioner på plats.

Som ett led i att tillgängliggöra information om Bildas verksamhet är webbplatsen bilda.nu anpassad enligt standarden WCAG 2.0 nivå AA. Det pågår ett arbete sedan våren 2019 med att se över alla texter för att de ska vara lättlästa. Vi använder läsbarhetsindex som vägledning. Alla webbtexter är skrivna på svenska, men möjligheten att översätta webbplatsen till andra språk kan ske med hjälp av en Google Translate-funktion.

I samband med övergången till Office 365 lanserades ett nytt intranät, med mycket nytt innehåll som också är bättre webbanpassat än tidigare. Stort fokus ligger på att via intranätet ge möjlighet att snabbt hitta den information man söker och många möjligheter till ny kunskap för olika roller.

I början av året genomfördes en utvärdering av strategin för digital kommunikation med fokus på sociala medier. Utifrån den har ett antal förbättringsaktiviteter genomförts liksom fortbildning och kunskapsutbyte för Bildas kommunikatörer kring social medieanvändning och -annonsering, strategiskt PR-arbete och filmproduktion.

IT

Under senvåren 2019 gick Bilda över till Office 365. Innan dess saknade Bildas medarbetare möjligheter att dela dokument och kommunicera över regiongränserna, förutom via e-post. Bilda hade en ålderstigen dator- och mobilpark, vilket försvårade användning av IT-system och telefoniappar. Genom

införandet av Office 365 har vi fått ett enklare sätt att kommunicera över regiongränserna och dela information med varandra. Antalet aktiva samtalsgrupper är 322 team jämfört med 15 grupper på det tidigare intranätet. Det är också betydligt enklare att bjuda in externa gäster att delta i team eller att dela filer med dem.

Efter implementationen görs regelbundna analyser av användningen. Vi har exempelvis minskat e-posttrafiken med 33 procent jämfört med före övergången. Vi har även kunnat minska våra lagringskostnader för filer på filserverar. Bilda är geografiskt spritt på 35 kontor runt om i Sverige, vilket innebär mycket resande. Med Teams istället för Skype for Business har kvaliteten på videomöten förbättrats avsevärt. Resekostnaderna har gått ner med 12 procent sedan införandet i juni 2019.

I samband med Office 365 gjordes investeringar i ny hårdvara och vi tog MDM-system i drift, vilket ökar möjligheterna att erbjuda alla användare uppdaterade appar, genvägar et cetera till mobilerna. Överlag upplevs plattformen mer modern och möjligheterna att använda nya verktyg har lett till att användarna utforskar och lär tillsammans.

107 622

chattmeddelanden har skickats på Teams

322

aktiva grupper finns idag på Teams

Kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete bidrar till att skapa en kultur av transparens och ansvarighet. När verksamhetens styrning och kontroll tydliggörs och synliggörs, skapar det trygghet för både personal och ledning.

Bilda har ett helhetsperspektiv på kvalitetsarbete.

Bildas systematiska kvalitetsarbete handlar i grunden om att säkerställa att verksamheten genomförs enligt gällande regelverk och är i linje med statens folkbildningspolitiska syften med stödet till folkbildningen,

Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument *Möten över gränser* och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska avspegla alla nivåer och innefattar såväl administration som verksamhetsformer och innehåll.

Bildas systematiska internkontroll genomförs bland annat inom ramen för tre kvalitetsprocesser; systematisk internkontroll regionnivå, systematisk internkontroll förbundskansli och fördjupad granskning (särskild internkontroll). Varje process resulterar i riskanalyser och en rad olika systematiska kontrollaktiviteter och åtgärder.

Förbundskansliet har det huvudsakliga ansvaret för att kvalitetssäkra all den verksamhet som rapporteras för statsbidrag. Bildas internkontrollteam redovisar årligen genomförandet och resultatet av bland annat granskningar, rimlighetsbedömningar och justeringar av den statsbidragsberättigade verksamheten till Folkbildningsrådet. Förbundskansliet arbetar även med riskanalys och åtgärdsarbete på olika nivåer inom Bilda och säkerställer att lärdomar, nya rutiner och instruktioner sprids i organisationen.

Kvalitetsarbete på regionnivå handlar bland annat om att kvalitetssäkra verksamhetsstyrningen genom att exempelvis skapa rutiner för rapportering, fördela ansvar, genomföra riskanalyser och arbeta med handlings- och åtgärdsplaner. Kansliet stöder regionernas arbete genom instruktioner, mallar och lathundar. Under 2019 genomfördes en fördjupad granskning av folkbildningsverksamheten i tre av Bildas sex regioner. Den fördjupade granskningen syftade till att granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav, följa upp regionens arbete med internkontroll, granska särskilt riskfyllda verksamhetsområden och stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll. Totalt granskades verksamhet motsvarande 107 000 timmar, vilket motsvarar 8,5 procent av all inrapporterad verksamhet 2018.

Under 2019 fortsatte arbetat med att utveckla Bildas modell för deltagarundersökningar. Från och med 2019 görs enkätundersökningarna anonymt och webbaserat för att öka reliabiliteten. Deltagarenkäten utgörs av frågor som ställs till deltagare angående deras upplevda lärande, deltagande, egenmakt, meningsskapande och engagemang kopplar till folkbildningspolitikens fyra syften och Bildas kärnvärden Frizon, Perspektiv och Samspel.

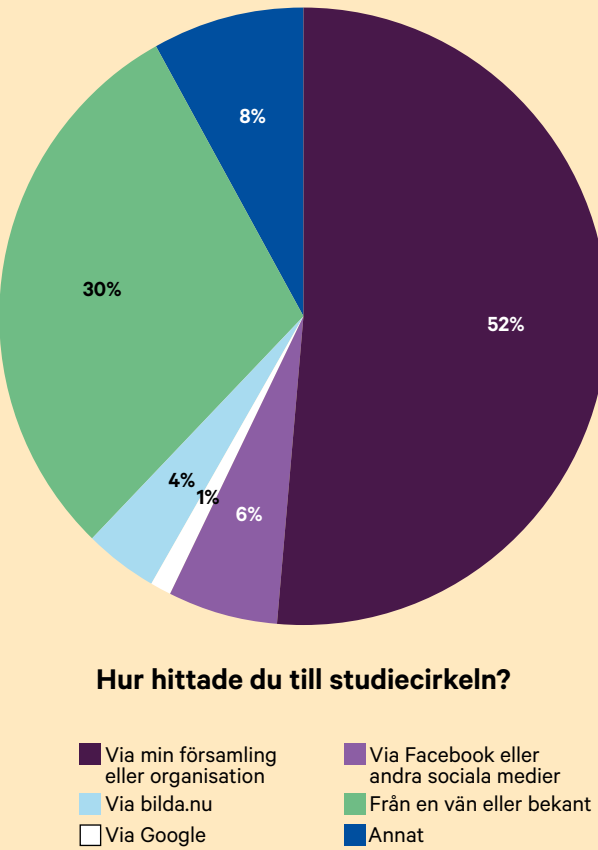
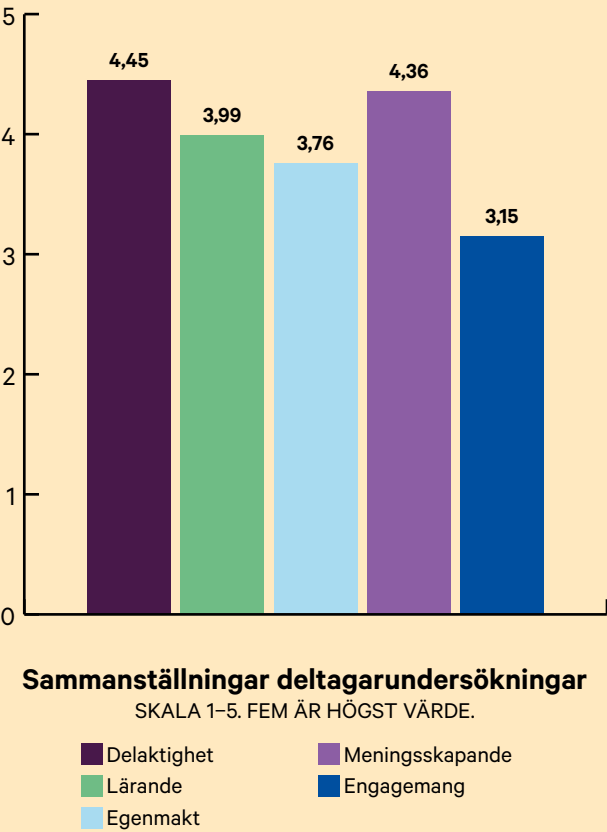
Bilda arbetar kontinuerligt med att förbättra sitt kvalitetsarbete. Under 2019 genomfördes exempelvis följande utvecklingsarbete:

- Rutiner för hantering av kvalitetsfrågor utvecklades vidare i form av formalisering av internkontrollfunktioner på förbundskansliet.
- Utveckling av genomförande av den särskilda internkontrollen (fördjupad granskning).
- Övergång till digitala verktyg, såsom e-listor, som underlättar uppstart och rapportering av folkbildningsverksamheten för ledare och verksamhetsutvecklare.
- Ett utvecklingsprojekt för att kartlägga och effektivisera Bildas arrangemangsflöden inom studiecirklar och kulturprogram.
- Anvisningar för en ökad egenkontroll gällande verksamheten (exempelvis, rimlighet/uppfyllande av regelverk) inom regionerna har även tagits fram och kommer under 2020 att bli ett obligatoriskt moment i det årliga internkontrollarbetet.

Projektstödsfunktionen

Bildas projektverksamhet har vuxit under de senaste åren och blir en allt viktigare del av verksamheten. Den centrala projektstödsfunktionens syfte är att stödja regionerna att bereda, följa upp och utvärdera projekt genom att tillhandahålla projektmallar och verktyg och bygga projektkompetens inom Bilda genom rådgivning och utbildning. Under 2019 förstärkte förbundskansliet sitt projektstödsarbete för att möta upp de ökade behoven av stöd.

Resultat deltagarenkät

2019 var ett testår för den nya enkäten. Vi vet därför inte om svaren är helt representativa utifrån att svarsfrekvensen var begränsad. Resultatområdena Delaktighet och Meningsskapande fick högst poäng. Det ligger i linje med vad forskningen konstaterar om studieförbundens bidrag och värden, nämligen att folkbildningens ideella och meningsskapande dimensioner är starka. Deltagarna rankar sitt lärande relativt högt, men delaktigheten i läroprocessen och gemenskapen med andra värderas ännu högre. Folkbildning handlar också om att stärka individers självförtroende och självbild. Därför ställer vi även frågor om deras egenmakt stärkts. Även här får vi ett positivt resultat.

Studieförbundet Bildas organisation

Studieförbundet Bilda är ett av Sveriges tio studieförbund. Bilda är organiserat i sex regioner och ett förbundskansli. Regionerna är var för sig egna juridiska personer. Varje enskild Bildaregion har sin egen styrelse och stämma och upprättar årligen en verksamhetsberättelse vilken omfattar beskrivning av verksamheten samt en räkenskapsberättelse för det gångna året. I den här verksamhetsberättelsen beskrivs förbundets totala verksamhet samt riksorganisationens ekonomiska förvaltning. Därutöver ges som komplement översiktliga ekonomiska rapporter för övriga Bildaregioner.

Studieförbundet Bildas Stödfond ingår i riksorganisationens förvaltning men redovisas separat.

Enligt Studieförbundet Bildas stadgar hålls ordinarie förbundsstämma vartannat år.

Förbundsstyrelsen

Styrelsen har från den ordinarie förbundsstämman 2018 haft följande sammansättning:

Per-Inge Lidén (ordförande), Ulrika Erlandsson (vice ordförande), Yusuf Aydin, Christer Boström, Ninni Carr, Roland Gustafsson, Katrin Hakopian, Peter Hovlund, Helena Höij, Maria Kabatanya, Per Vidar Lundberg (lämnade sin plats i förbundsstyrelsen i mars 2019), Lena Malmborg och Lars Söderlund.

Förbundsstyrelsen har under 2019 haft 6 sammanträden.

Arbetsutskottet

Arbetsutskottet har sedan den ordinarie förbundsstämman 2016 haft följande sammansättning: Per-Inge Lidén, Ulrika Erlandsson, Yusuf Aydin och Roland Gustafsson.

Arbetsutskottet har under 2019 inte haft något sammanträde.

Utskottet för Stödfonden

Stödfondens utskott har under 2019 haft följande sammansättning: Christer Boström (ordförande), Peter Asplund, Marie Carlsson, Lena Jaremo, Sven-Evert Rönnedal och Hans Noreliusson.

Stödfondens utskott har under 2019 inte haft något sammanträde.

Bildas regioner

Studieförbundet Bilda Sydväst
Studieförbundet Bilda Sydöst
Studieförbundet Bilda Svealand
Studieförbundet Bilda Öst
Studieförbundet Bilda Mitt
Studieförbundet Bilda Nord

Medlemsorganisationer

Studieförbundet Bilda hade den 31 december 2019 49 medlemsorganisationer.

Armeniska Apostoliska kyrkan
Betaniastiftelsen
Etiopiska ortodoxa tewahdokyrkan – Ärkestiftet i Sverige
Evangeliska Frikyrkan
EQ kvinna
Equmenia
Equmeniakyrkan
Equmeniakyrkans sångarförbund
Frälsningsarmén
Frälsningsarmén, musik
Frälsningsarméns ungdomsförbund
Förbundet för kristen humanism och samhällssyn
Föreningen Furuboda
Föreningen Syskonbandet
Grekisk-ortodoxa kyrkan
Hela Människan
Heliga Ninos Georgiska ortodoxa församling i Sverige
Ikonsällskapet
Koptiska Ortodoxa kyrkan
Koptiska ortodoxa ungdomsförbundet

KRIK - Kristen Idrottskontakt
Kristna Fredsrörelsen
Kristna Publicistförbundet
Kristna Studentrörelsen i Sverige (KRISS)
Makedonska Ortodoxa kyrkan
Pingst – fria församlingar i samverkan
Pingst Ung
Reach
Riksförbundet PensionärsGemenskap (RPG)
Rumänska ortodoxa stiftet i Norra Europa
Ryska ortodoxa kyrkan – Kristi förklarings församling
Ryska ortodoxa kyrkan (Moskvapatriarkatet)
Serbisk-ortodoxa kyrkan
Sport for Life
Stiftelsen Pingstförsamlingarnas Skol- och Kursverksamhet
S:t Lukas
Stockholms katolska stift
Svenska Alliansmissionen
Svenska Alliansmissionens Ungdomsförbund
Svensk-litauiska Riksföreningen
Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd
Sveriges Kristna Handikappförbund
Sveriges Unga Katoliker
Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställföreträdarskap i Sverige
Syrisk-ortodoxa kyrkans ungdomsförbund
Syrisk-ortodoxa ungdomsförbundet inom Ärkestiftet i Sverige och övriga Skandinavien
Syrisk-ortodoxa ärkestiftet i Sverige och övriga Skandinavien
Suryoyo Ortodoxa Scoutförbundet
Vineyard Norden

Representation

Studieförbunden

Under 2019 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i Studieförbunden (studieförbundens bransch- och intresseorganisation):
Förbundsstyrelsen: Åsa Paborn
IT-samverkansgruppen: Annika Widell
Samverkansgruppen för kvalitets- och etikfrågor: Kati Hirvonen

Valideringsgruppen: Annette Illes
Infonet: Maria Ekelund
Musiknet: Sara Thorstensson
Gustavansvarig: Josefina Almhagen
Rapporteringsansvarig: Josefina Almhagen
Referensgrupp - GDPR: Josefina Almhagen

Folkbildningsrådet

Under 2019 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i Folkbildningsrådet
Rapporteringsansvarig: Josefina Almhagen
Rådgivande gruppen för etik- och gränsdragningsfrågor för studieförbunden: Kati Hirvonen

Följeslagarprogrammet

Under 2019 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i följeslagarprogrammet inom Sveriges Kristna Råd:
Magnus Stenberg
Mikael Ivarsson

Agenda 2030 – nätverk för civilsamhällsorganisationer

Under 2019 har Kati Hirvonen representerat Studieförbundet Bilda i Agenda 2030 – nätverk för civilsamhällsorganisationer

Deverthska Kulturstiftelsen

Under 2019 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i Deverthska Kulturstiftelsen:
Magnus Stenberg
Sara Thorstensson

Ideell Kulturallians

Under 2019 har Sara Thorstensson representerat Studieförbundet Bilda i Ideell Kultur Allians.

Nätverket 50/50 – För en jämställd musikscen

Under 2019 har Lina Fridblom representerat Studieförbundet Bilda i Nätverket 50/50 för en jämställd musikscen.

Verksamhetskommentarer 2019

Stabil volym

Den totala verksamhetsvolymen ökade med cirka 2,3 procent under 2019 jämfört med 2018. Utöver ordinarie folkbildningsverksamhet genomfördes under året även verksamhet inom de särskilda folkbildnings-satsningarna *Svenska från dag 1, Vardagssvenska* samt *Uppsökande och motiverande insatser*. Dessa särskilda satsningar är inte medräknade i nedanstående värden.

Deltagarstatistik

Bilda hade sammanlagt 103 192 deltagare i studie-cirklar under 2019. Vår relativa andel unika deltagare bland studieförbunden är 9,8 procent, vilket kan jämföras med Bildas ”marknadsandel” på 7,1 procent av studieförbundens totala verksamhet baserat på stu-dietimmar. Kulturprogrammen samlade totalt 1 837 477 deltagare i 33 586 olika arrangemang anordnade av Bilda.

Det är även viktigt att alla som vill, oavsett förutsätt-ningar, ges möjlighet att delta i den verksamhet som Bilda anordnar. Under verksamhetsåret genomförde Bilda totalt 3 681 arrangemang där deltagare med funktionsnedsättning gavs möjlighet att delta.

När det gäller ålders- och könsfördelning bland Bildas cirkeldeltagare var andelen i princip oförändrad. Det innebär att en majoritet, 59 procent av deltagarna, är kvinnor. 21 procent av deltagarna var yngre än 25 år, 52 procent var i åldrarna 25–65 och att 27 procent var äldre än 65 år.

Studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet	Timmar	Unika deltagare	Timmar/unik deltagare	Arrangemang	Unik deltagare/ arrangemang
Egen verksamhet	58 759	8 089	7,3	1 709	4,7
Ekumeniska organisationer	3 666	1 520	2,4	201	7,6
Frikyrkliga medlemsorganisationer	189 823	48 995	3,9	8 092	6,1
Katolska medlemsorganisationer	77 180	10 530	7,3	1 916	5,5
Ortodoxa medlemsorganisationer	289 575	11 542	25,1	4 528	2,5
Fria grupper	259 239	15 442	16,8	4 160	3,7
Övriga samverkansparter	77 915	14 733	5,3	2 872	5,1
Medelvärde			9,7		5,0

Ämnesfördelning

Tyngdpunkten i cirkelverksamheten ligger liksom tidi-gare år inom musikområdet som omfattar 38 procent, medan livsåskådning/religion står för 26 procent av verksamheten.

Sedan 2015 betonar Folkbildningsrådet vikten av att den statsbidragsberättigade folkbildningsverk-samheten ska nå en större mångfald av människor. Därför mäter Bilda i vilken mån vi når många olika människor, alltså unika deltagare, och har målet att nå fler personer med kortare utbildning. Under 2019 ökade antalet studiecirkeldeltagare som räknas som korttidsutbildade något, det vill säga personer som har kortare utbildning än treårigt gymnasium och som fyllt 20 år, från 14 388 till 14 508.

Fördelning mellan medlemsorganisationer

Drygt hälften, 60 procent, av Bildas verksamhet sker i samverkan med medlemsorganisationerna, 9 procent sker i egen regi, 19 procent i samverkan med fria grup-per och 12 procent tillsammans med samverkande organisationer.

Verksamheten fördelar sig inbördes mellan med-lemsorganisationerna enligt följande: Ekumeniakyr-kan är den enskilt största samverkansparten med 11,5 procent följd av Stockholms katolska stift med 6,6 procent, Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställföreträdar-skap med 4,9 procent samt Pingst – fria församlingar i samverkan med 4,3 procent av Bildas verksamhet.

Ett lågt värde i kolumnen ”Timmar per unik deltagare” respektive ett högt i kolumnen ”Unika deltagare per arrange-mang” indikerar att verksam-heten når många olika detagare.

Verksamhetsstatistik

Regioner – verksamhet									
	Studiecirklar (tim)		Annan fbv* (tim)		Kultur (antal)		Total (tim inkl kultur *9)		jmf
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	19/18 %
Nord	44 599	40 044	7 579	7 139	3 531	3 206	83 957	76 037	-9,4%
Mitt	163 742	160 334	21 087	28 558	7 083	6 245	248 576	245 097	-1,4%
Svealand	80 027	83 935	38 059	37 023	4 487	4 659	158 469	162 889	2,8%
Öst	182 709	210 581	55 363	68 187	5 351	5 985	286 231	332 633	16,2%
Sydväst	118 228	95 936	30 647	25 712	5 884	5 448	201 831	170 680	-15,4%
Sydöst	135 690	152 291	42 128	44 299	7 881	8 043	248 747	268 977	8,1%
Totalt Bilda	724 995	743 121	194 863	210 918	34 217	33 586	1 227 811	1 256 313	2,3%
För annan folkbildningsverksamhet redovisas samtliga inrapporterade timmar. Endast hälften av dem är bidragsberättigade.									
*fbv = folkbildningsverksamhet									

Studiecirklar								
	Antal Arr	Antal deltagare			Åldersgrupper			Unika deltagare
		Totalt	Kvinnor	Män	13-24	25-65	=>65	
Nord	945	6 419	4 098	2 321	768	3 409	2 242	3 477
Mitt	2 787	16 782	8 136	8 646	2 187	10 719	3 876	7 319
Svealand	2 226	16 684	9 622	7 062	4 566	7 074	5 044	8 476
Öst	3 594	24 798	14 491	10 307	7 253	13 654	3 891	11 895
Sydväst	2 430	18 657	12 372	6 285	2 823	8 248	7 586	9 588
Sydöst	2 897	20 750	11 881	8 869	3 903	11 171	5 676	10 534
Totalt Bilda	14 879	104 090	60 600	43 490	21 500	54 275	28 315	51 289

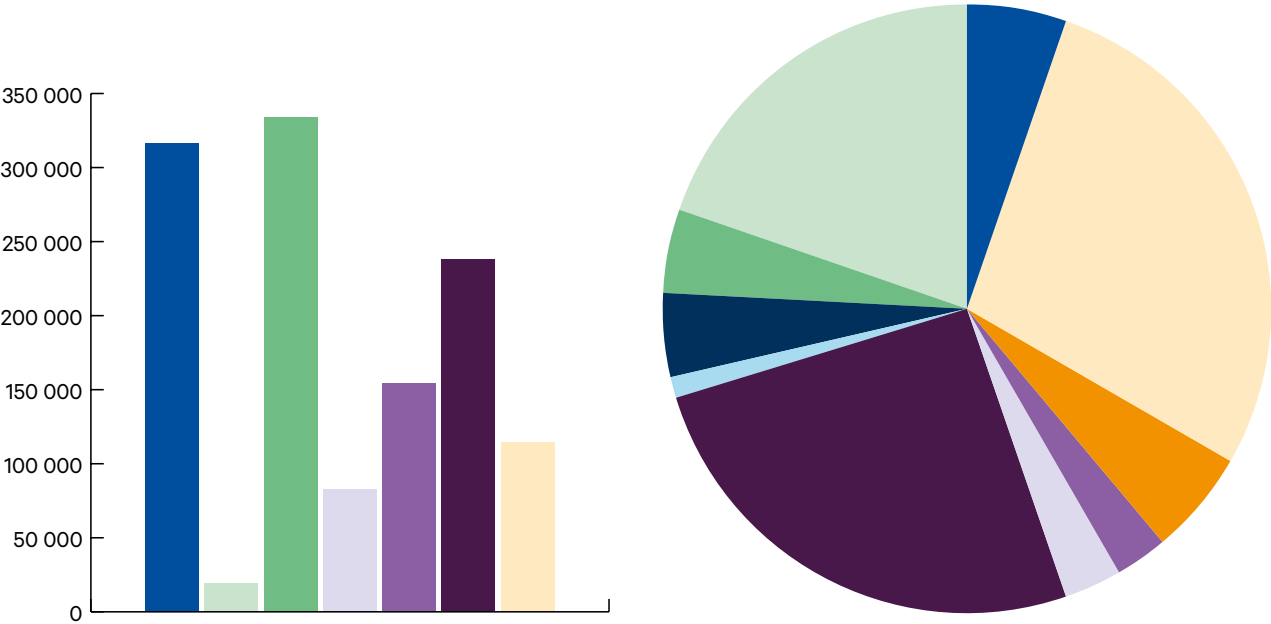
Annan folkbildningsverksamhet 2019				
	Antal arr	Antal deltagare	Varav unika	Antal timmar
Nord	499	7 339	4 682	7 139
Mitt	1 404	18 769	10 987	28 558
Svealand	1 726	21 238	11 149	37 023
Öst	1 679	21 598	12 399	68 187
Sydväst	1 297	21 952	12 922	25 712
Sydöst	1 909	26 395	16 203	44 299
Totalt Bilda	8 514	117 291	68 342	210 918

Kulturprogram 2019		
	Antal arr	Antal deltagare
Nord	3 206	191 542
Mitt	6 245	281 252
Svealand	4 659	251 195
Öst	5 985	296 846
Sydväst	5 448	329 393
Sydöst	8 043	487 249
Totalt Bilda	33 586	1 837 477

Verksamhet i samverkan med Bilda									
	Total tim 2019	Varav cirkeltim	Antal arr	Kvinnor	Män	Andel cirklar	Total (tim inkl kultur*9) 2018	2019	jmf 19/18%
Medlemsorganisationer									
Frikyrkor									
Ekumeniska församlingar	26 092	11 135	1 821	36 093	26 093	43%	26 566	26 092	-1,8%
Equmenia	9 447	1 650	362	4 085	2 979	17%	8 640	9 447	9,3%
Equmeniakyrkan	144 219	48 762	10 405	231 589	152 641	34%	144 003	144 219	0,1%
Evangeliska Frikyrkan	30 023	15 554	1 822	48 414	31 308	52%	31 170	30 023	-3,7%
Frälsningsarmén	21 158	5 825	1 745	39 205	17 437	28%	24 181	21 158	-12,5%
Pingst - fria församlingar i samverkan	54 579	22 956	4 064	101 835	75 508	42%	57 628	54 579	-5,3%
Svenska Alliansmissionen	26 642	6 190	1 559	49 592	40 024	23%	24 093	26 642	10,6%
Vineyard Norden	1 189	515	87	3 005	2 873	43%	849	1 189	40,0%
Övriga Frikyrkosamfund med ungdomsförbund	2 715	872	223	2 805	2 175	32%	2 639	2 715	2,9%
Ekumeniska organisationer									
Ortodoxa kyrkan									
Bysantinska ortodoxa kyrkor	35 540	21 513	1 843	28 430	21 524	61%	31 197	35 540	13,9%
Koptiska ortodoxa kyrkan	49 243	34 867	1 271	18 745	15 048	71%	51 827	49 243	-5,0%
Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställf.	59 443	37 846	1 719	39 523	30 153	64%	53 385	59 443	11,3%
Syrisk-ortodoxa ärkestiftet	43 770	26 260	1 169	26 814	23 769	60%	36 822	43 770	18,9%
Övriga ortodoxa	145 877	96 556	3 448	75 079	63 303	66%	119 980	145 877	21,6%
Armeniska apostoliska kyrkan	8 263	6 496	206	4 164	2 459	79%	3 100	8 263	166,5%
Etiopisk-ortodoxa tewahedo kyrkan	15 809	11 389	443	9 957	8 204	72%	14 377	15 809	10,0%
Övrig orientalisk ortodox	31 598	26 079	760	18 465	12 266	83%	32 757	31 598	-3,5%
Övrig orientalisk bild och kultur	90 207	52 592	2 039	42 493	40 374	58%	69 746	90 207	29,3%
Katolska kyrkan									
Stockholms katolska stift	82 562	54 272	2 514	29 268	20 082	66%	78 252	82 562	5,5%
Samverkande organisationer									
Övriga kyrkliga organisationer	21 826	9 186	1 515	21 859	16 225	42%	32 438	21 826	-32,7%
Övriga kulturföreningar	27 288	8 640	2 126	63 817	47 672	32%	67 710	27 288	-59,7%
Övriga samverkande organisationer	104 913	41 777	7 427	138 820	121 658	40%	90 408	104 913	16,0%
Fria grupper									
Fria grupper	238 265	206 778	6 254	101 876	79 511	87%	250 200	238 265	-4,8%
Egen verksamhet									
Bilda	114 657	91 163	3 775	74 211	63 707	80%	75 689	114 657	51,5%

Ämnesindelning i siffror - cirklar					
	Studietimmar	Andel	Antal arr	Kvinnor	Män
0. Allmän utb.	20 620	2,8%	663	4 402	1 646
1. Pedagogik/ledarutv.	19 636	2,6%	464	1 716	1 420
2. Humaniora, språk, konst	592 483	79,7%	11 816	45 552	35 713
Rock	208 676		2 546	1 660	8 415
Kör	40 173		905	6 169	2 916
Övrig musik	21 364		624	2 180	2 662
Hantverk	32 058		844	6 062	830
Folkmusik/dans	22 667		468	2 004	1 343
Religion	190 305		4 837	20 101	15 857
Livsåskådning	8 137		218	1 054	670
3. Samhälls o beteendevetenskap	34 696	4,7%	845	4 443	2 050
4. Naturvetenskap,matematik, data	4 435	0,6%	99	348	291
5. Teknik	0	0,0%	0		
6. Lant o skogsbruk	0	0,0%	0		
7. Hälso o sjukvård samt social omsorg	51 164	6,9%	551	1 708	1 578
8. Tjänster	20 087	2,7%	441	2 431	792
9. Övrigt	0	0,0%	0		
Totalt Bilda	743 121	100,0%	14 879	60 600	43 490

Notera att ämnestrådet är en anpassning till EU-standard och att många av huvudområdena inte är relevanta för Studieförbundet Bilda.

Verksamhet i samverkan med Bilda

Ämnen i studiecirkel (timmar)

